

ԴԵՊԻ ԻՍՄԱՅԻԼԵՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԲ ԵՒ ԸՆԿ

Ամերիկեան Դեքանի Եւ Ընկ. կը յայտարարեն թէ՛ իրենց նախկին բոլոր յաճախորդաց եւ թէ՛ ամէն անոնց որոնք կ'ուզեն նոր յաճախորդ ըլլալ, թէ՛ ներկայ Հոկտ. ամսոյ 10էն սկսելով պիտի բացուի Իսմայիլիէի պողոտային վրայ Իսթրն Ինթերնալ գիւմար, Գրեյվու Լէյուօնի տակ, իրենց նոր գերակի վաճառատունը:

Ընկերութիւնը ամէն շաբթի կ'որոշ գրած է կերպասներու մաքորին ընտրութեան եւ գոյններու ամէնու ճաշակին յարմարութեանը:

Մեր կարիքն ու ձեռք մաքրութեանը համար, մեր ունեցած յաճախորդներու գոհունակութիւնը կը թափազանցուի թէ՛ երկու սեռին ալ — արանց եւ կանանց — հազուադէպ ճիշդութեամբ մէջ պատասխան եւ գոհացնելու ամենէն նրբաճաշակներն անդամ:

Մէկ անգամ փորձեցէք եւ պիտի հաստատէք մեր յայտարարութեան ճշրութիւնը:

Կը կրկնենք, կերպասի յարմարութիւնը, գործի մաքրութիւնը եւ ճշգրտութիւնը կ'ապահովուի:

335

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿԲ ԵՒ ԸՆԿ

- 10. Օգտուել գիտցիր ուրիշներու իմացողութենէն և դատողութենէն:
  - 11. Լաւ մտիկ ըրէ. քայաքալարութեամբ պատասխանէ. վճռէ կամ որոշէ փութով:
  - 12. Պահպանէ որպիսի որ քէնէ կ'սխալուի, և առողջ միտք յառողջ մարմին:
- ՏՕԳԹ. Ս. Վ. ԵՂԵՎԻԼԵԱՆ
- Ազդ. քանդակաւ 15 Նոյ. 902

ԲՈՒՆԻՔԱՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՏԱՆԵՐ

Ներկայ յորումը ուղղակի Տիար Ռեւելոնի ի պատասխանատուութեան սակ կը հրատարակուի, նկատելով որ ակնարկում դասակարգը քերտու իր արդարացողիչ անարկութիւնները ունի, միայն կը մնայ այդ անարկութիւնները հրատարակուի ընկեր, երբ համարէ:

Անյոյզ իրականութիւն մը՝ որ մի քանի տարիներէ ի վեր կայ ու կը մնայ միշտ, այն ալ հայ լրագրութեան մեր ազգի բնիկներուն նկատմամբ ցոյց տուած վերապահոտ վեպերութեանն է:

Հերթաբար այդ անյոյզար զաւակները, կարծես ճակատագրական մեղանշորհի մը տիրացած՝ անոնք բարեբաղդութիւնը ունեցած են, լրագրական էջերուն մէջ իրենց մասին հրատարակուած արտայայտուելիքն ու եւ նպատակաւոր կամ աննպատակ խորհրդածութիւններէն ազատ մնալու: քննադատութիւնը երբեք չէ մտնեցած իրենց, եւ ոչ ալ ներքողականներ հրատարակուած է իբր միակ զոհինկոյսակ, այն տղիւնաւոր եւ ազգոգուտ գործունէութեանց եւ հեղինակութեանց, որուն հրեքը նեղիկակը եւ դաժմ ըլլաւ:

Մտնուել ի վաղուց անտի, միշտ պատրաստակամ՝ աննկատ ունակութիւն մը ունեցած է ժողովրդի զանազան խաւերուն մէջ անվերջ թափանցողութեամբ, գրեթէ ամէն դասակարգի մասկանացուններուն հետ շփուելու մասնակցութիւնը ընթացքը եւ վատ արամագրութիւնները ձաղկելով, բայց զարմանք գիտուած է թէ՛ մասնակցութեանն ունի, վճռական անսթմամբով մը ունեցած է կարծես, բարձրագոյն գիտութեան այդ հարգաստ աննկատ հանգիստ դասարանի մէջ լուծելու պահէ՛ք եւ ատենց գործունէութեան, կենցաղին եւ նիստ ու կացի մասին մերթ ընդ մերթ խորհրդական բաժնին վրայ ձայլ մը եւս անկնցնելու յոճարամտութիւնը չ'ունենալով:

Գիտելի պարագայ մը՝ որ միակողմանի ցաւ ազդեցիկ գաւ ուրիշ ու եւ հանգամանք չի կրնար ունենալ:

Բայց նկատելով որ՝ կեանքի պայմաններուն պարտապատշաճ գիտակցութիւնը ունենալու համար՝ նարկ անհրաժեշտ է, ամեն գործի, շարժման եւ ու եւ իրողութեան փոխադրութեան եւ կամ հոգեբանութեանը ուսումնասիրելու պատճառին պատճառը փնտրելով, հուսկ ուրեմն այս ատիկ մենք ալ պարտ կ'զգայք խնդրել լուրջ քննութեան մը բովանդակութեամբ անհրաժեշտ վերադարձ աննպատակ միջոցներ արձակելու անխնայութեանն էս կենալ:

Ասանց լեզուային մարզանքներ ընելու, արդարագատ ողուել եւ երկկողմանի դատողութեամբ կրնանք չեղտել թէ՛ հայ մամուլը իբր ծնունդ առած թուականն ի վեր, հաստատար իր կոչման՝ միշտ իւր գերին կատարելով գիտակցութիւնը ունենալով՝ բարձրացնած կամ նսեմացուցած է ժողովրդին այն տարբեր, որոնք միշտ ժողովրդին ծոցին մէջ պայտած են, միեւնոյն ատեն ի հարկէ ստիպակալ (անմասն մնացած է իրեն ամեն անոնք, որոնք ճնշախարհիկ մարդիկներ, քաշուած կեանք մը ունեցած են, եւ որոնց շուրջը կարծես ամբակուտ բերդերով շրջապատուած ըլլալուն, կարելի չէ նշանակուած մը զիրենք քառասուն գրութեանն աւազատել:

Թող ներքուի սակայն մեզի ըսել թէ՛ մեր հայ բնիկները գրեթէ ամենքն ալ, միանգամ, ընդմիջա սոյն վերջիններուն օրինակին հետեւեալու են, հանրային եւ ընկերակցական կեանքը միշտ անձնօրէն մնացած է իրենց ինքնուրուիս սիրով, ստորինքով մը կ'ապուած չեն հայրենիքին, ազգային կեանքի գիտակցութիւնը աւելորդ բան մը նկատուած է իրենց համար, վերջապէս ազգը արդիւնաւորուած չէ սոյն դասակարգէն, մէկ բառով մեր հայ բնիկները երբեք օգտակարութիւն մը ցոյց տուած չեն իրենց պատկանած համայնքին եւ ապրած են ապրելու համար միայն, ազգային տարեգրութեանց մէջ ճաւաղիկ թուականը արդէն շատոնց բացուած է ատենց համար, ուստի մենք ալ ակամայ կ'ըս-

տիպուենք ցաւ ի սիրտ այս տողերը հոս արձանագրելու:

Անգամ մը որ բնիկութիւնը ուսանելու համար facultéի մը դուռը ափ կ'անոնեն, ալ ամեն ինչ մտադրութեան մէջ կը թաղեն, ազգ, հայրենիք, եկեղեցի, կրօնք եւլն. իսկապէս լոկ բառեր են իրենց համար՝ եթերէն աւելի ցնդական. ուլ հիմա, յարգանքի, սիրոյ նախապատուութիւնը, «իբրօքնորիք, թիթիղի, անկօրքման տը ֆուտա» ի նման հիւանդութեանց ուսումնասիրութեանը արուած է, որոնց կատարել գիտակցութեամբ կարելի պիտի ըլլայ անորոր ու խաղաղիկ կեանք մը ձեռք բերել:

Ան խիտ համառոտ տողերով պարզեցինք՝ մեր հայ բնիկներուն բազում տարիներէ ի վեր, զէպի ազգը ու հայրենիքը ունեցած պաղ վերաբերմամբ, ուրեմն որքան անհարկի պիտի ըլլայ ելլել յիմարի թափով մը, մասնակցութեան անխնայութեան դատապարտելու:

Մասնաւորելով մեր խօսքը Գահիրէի հայ բնիկներուն վրայ, կը փափաքինք խիսկ կարճատև տողանցով մը, այդ պարագան մեր այժմուցութեան նիւթ ընտրել, ինչ որ շահեկանութենէ զուրկ չենք նկատեր:

1896ի Գաղթականութեան հոտանքը, ինչպէս ամեն տեղ նոյնպէս Եգիպտոս ալ շուրջ բաւական համեմատ թուով հայ բնիկներու: Ան հասարակ ամէն դասակարգի պատկանող անձանց համար, առաջին պատկանութեամբ օրջական յարաբերութեան մը պէտքը զգալի եղաւ. դերք շինելու եւ կամ փայլուն ապագայի մը տիրանալու արդարացի բաղձանքը իբր վերադարձ խորհրդածութիւններ նկատուեցան պահ մը. եւ նորից քննել թէ՛ ամենագործնական միջոցն ալ այդ էր. քանի որ միջավայրին բարեբեր ու հանգամանքները տարբերութեան կեանքի պայմանները աւելի կ'նշոտու երեւոյթ մը ստացած էին, եւ օրը օրին ապրելու անհրաժեշտ միջոցներուն վրայ խորհելու աւելի խոնարհութիւն համարուած էր, մարդ երբեք մտքէն չէր անցնէր հանրութեան գործերով ըզրազելու ամենէն անձնուէր եւ համարեա կարծուած հայրենասէրն անգամ՝ ստիպուած էր աշխարհաբարձարցի կեանք մը վարել, միջոցն որ ապագայի նախորդան մը կարողանար գտնուի:

Բայց եկաւ ժամանակը, որ ազգային եւ ընկերակցական կեանքով շահագրգռուողները երբ քրտնախոր ու անխնայ աշխատութեան մը յետադ համեմատ դերք մը ձեռք ձգեցին, հարկ գանկին իրենց աշխատութեան կարեւոր բաժնին մ'ալ թէ՛ տեղական եւ թէ՛ արտաքին ազգային ընկերակցական գործունէութեանը, եւ այսպէս սակաւ առ սակաւ հանրային գործերու ձեռնամուկ լինելով՝ ի վիճակի գտնուեցան իրենց պատկանած համայնքին օգտակարութեան մը ցոյց տալու վաճառ գաղափարն ունենալու:

Փաստագրելով, խորագրելով, երկրաչափը, գրագիրը, վաճառականը, կալուածատէրը, արհեստագիր, ամենքն ալ համեմատութեան հարկ լոցին մէջ նստուելով՝ ընկերակցականութեան կազմակարգին մէջ ձուլուեցան: Բայց հայ բնիկները, իրենց միշտ հետեւէն դիտելով՝ միանգամ ընդ միշտ անտարբեր գտնուեցան եւ կարելի չ'էր զուս կրեցէ՛ք իրենց թմբիկէն պահ մը սթափեցնել զիրենք:

Տեղական ազգային գործերը անկերպարան վիճակի մը մատնուած են, Գալուտեան վարժարանի ողորմելի ու դժնշակ կացութիւնը ալ գործնաբար աւելի արգաստանք ազդելու մակարդակին բարձրացած է՝ մէկ երկվեցեակ այլազան բարենպաստակ ընկերութիւններուն աննախանձելի վիճակը ամենուս ծանօթ է՝ ազգային ինքնուրուիս կամայական ընթացքը անտանելութեան գաղափարակալ հասած՝ տեղուս Հայ ազգութիւն գոյութեան արժանապատուութեանը կ'ընդամենը: վերջապէս մէկէ մեկ լի թարախտ վերքեր ու պարսկեր տեղուս հայ համայնքին մարմնոյն վրայ տարածուած, նախնիներն կը գործեն, ակերումներ կ'ընեն, եւ մեր հայ բնիկները ի տես այսօրինակ տնտեսական գործակալութեան, չ'են զիջանքի երբեք նշգրտի ստեր եւ զօրաւոր հարուաններով վերահասել, մահ անսպասելից այդ ունեցանքը եւ հոսեցնել թուական շարուէր:

Մեր հայ բնիկայ իմացական կարողութեանն շատ բան իրատուութեանը ունենք սպասելու. ինչու՞ ապուէս հոգեկան մղորուստ տրամադրութեան մը տակ, չեն յոճարել մի քիչ ազգային տեղական ինքնուրուիս նկատառելով չեւտաբերուել զէթ իրատուցող սկզբնա զէթ չի մեղանշելու եւ պարտադանց շրջապատ հոտանք:

Ուրեմն վերջ կուտայ մասնաւոր կողմ մը հանգամանքը ունեցող մեր ներկայ գրութեանն հրաւէր կարգաւոր մասնաւորապէս Գահիրէի հայ բնիկացի ազգայնական եւ մարդասիրական զգացմանց, որպէս զի անտարբերութեան լուծը իրագործ իրենց վրայէն թօթափելով, բարեհաստէն մի քիչ ալ, Գահիրէի հայութեան կենթակայ եղած քրտնիկ հիւանդութեան բարոյապէս գործնական խորհրդի:

ԹԵՆԻՆՆ

ՆԱՄԱԿ ԳԱՀԻՐԷՆ

Հնչակեան կուսակցութեան Գահիրէի Մասնաճիւղէն հետեւեալ նամակը կ'տուանք ի հրատարակութիւն:

Թարգմիչ Տեօֆիլ Խրապիտ
«Արշալոյս» քերթի
Աւս

«Ազգայն» սեփական 7րդ բոլորէն մեք յայտարարուած էր թէ մասնաճիւղս աննախկին միջանկախութիւն մը բրած էր Տիար Յակոբ Օնանեանի խնդրոյն մեք, եւ նեճեաւ իր Տիար Լեւոն Միքայիլեանի խաբարայնական որոնքնեալ ելին՝ այդ պարագան կ'ընտրուի մասնաճիւղս վարչախորհրդս յայտարարելու այսու իսկ. Տիար Յակոբ Օնանեանի խնդրոյն մեք «Ազգայն»-ի կողմէն ճշմարտեան նախապէս յայտարարութիւն մը եղած էր ընկերակցական իր կեանքն ու եւ կ'ընտրուի անկէ քննարկելու մը որով, եւ մասնաճիւղս պարտակարգութեան կ'ընտրուի յայտնելու նրապարտաւոր եւ ոչ ուրիշ բան:

Թէ մասնաճիւղս վարչախորհրդս ոչ մի յարարութիւն ունեցած է այս խնդրով առօրէ եւ չունի Տիար Լեւոն Միքայիլեանի նեք. նեճեալ յար կրեաւ ո՛ր եւ կ'ընտրուի անկէ քննարկելու մը որով, եւ մասնաճիւղս պարտակարգութեան կ'ընտրուի յայտնելու նրապարտաւոր եւ ոչ ուրիշ բան:

Անկախութիւն
Երկրաչափ
(ԿԵՆԻԿ)

Գահիրէ 12 Նոյեմբեր, 1902

ԱՐԵՎԱՆՈՍԻ ԱՎԱՆՈՒՄԻՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք Գահիրէի մեր յարգելի բաժնաւորներին, որպէսզի բարեհաստէն անմիջապէս երկրորդով մը մեզի իմացնել, եթէ միջակ թերթին հրատարակման հետեւեալ օրը չ'ստանան իրենց թերթերը:

Բայցառիկ յապաղումներ եթէ տեղի ունենան պիտի ծանուցուի միեւնոյն թերթի միջոցաւ:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԳԱՀԻՐԷ

Անուն մը ահա՞ որ ժամանակէ մը ի վեր պարբերաբար չ'իջեղուած ըլլալուն համար գրեթէ մոռցուած էր, եւ այս կարծեցեալ մոռցուածին մէջ գտնուեցան յարգելի պարտնեբէ մասնք ուլ, որ միմիայն իրենք իրենց հաւան ըլլալուն պատճառաւ, հաւատացին թէ իրենց չ'ամսակցիլը կամ հոս ու հոն չաղիտաղիտը, բաւական զընտրու պատճառաւ մը կրնայ համարուել, որպէսզի այդպիսի օգտակար ընկերութեան մը վրայ ու հողը ծածկած ըլլան...

Իրականութիւնը այդպէս չէր սակայն, ի գործադրութիւն այդպէս մտածողներուն է իրենց նմաններուն:

Հրատարակչական Ընկերութիւնը՝ շնորհիւ անխնայ հոգիին մը, շնորհիւ իր աշխատատեղի ու յոգնատանջ երկնոյն, լուծութեան մէջ կը վերածնին այս անգամ, ուժ առած, քիչ մը աւելի զարգացած, հայ է իրապէս

ազգասէր ու ընկերասէր երիտասարդներու օժանդակութեամբ ու գործակցութեամբ օժտուած:

«Հրատարակչական» ըր զօրացած է ուրեմն, ու երևան կուգայ այս պահուս անմեծ նախալուծ ու օգտաշատ տարիներ ընտրելու առաջադրութեամբ:

Նա՛ իր խնամքը տակ պիտի ունենայ «Արշալոյս» ընկերակցական ընկերակցութեան մէջ անկնցնել կարեւոր հրատարակութեանց թիւը: Նա՛ պիտի օգնէ ամէն տեղի ազգասիրի վարժարաններուն, ճիշդ դասագիրքեր հայթայթելով անոնց եւ բարոյացնելու հրահանգիլ ընթերցանութեան գիրքերը աւելցնելով անոնց ձեռքը գտնուած աղքատիկ պաշարին վրայ: Նա՛ արժանապատիւ պիտի ըլլայ գրականութեան միջոցաւ ազգային այն աննախկին զգացումները, որոնք՝ աւաղ, բոնութեան տակ հեծելու դատապարտուած են: Նա՛ պիտի ընէ այն ամէն բաները, որոյ կարօտը կը քայէ հայ մանուկը: դատաւոր ու զարգացեալ կեդրոններու մէջ իսկ:

Ահա՛ Հրատարակչականը իր նոր ուժերով կ'ընհատուի ծրագրով:

Ընկերութեան կանոնադիրը պատրաստուած է իր Հիմնադրաց ու համակիր ընկերացի կողմէ քննութեան ենթարկուած է եւ քիչ ատենէն երևան պիտի գայ:

Ահա համակիրի գործ մը՝ որուն նմանը այլեւ չունինք գործադրար ու ո՛չ մի զարգացած կեդրոնի մէջ:

Կարգանք «Հրատարակչական» սրբազրբեալ և ճոխացած կանոնադիրը ու ըստ այնմ քայլերնեք զինքը, եթէ արդէն չ'օրացած ուժերը անբաւական լինին սկսուած գործին:

ԱՐԳՈՍ

ՆԱՄԱԿ ՓԱՐԻՋԷՆ

EST-OUEST Ի ԳՈՐԾԱՎԱԼՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐԱՍԵՒՆԻԿ

Արևմտեան կողմ մը. — Երէկ չէ առիկ իրիկուն ժամ ժամը 11ին Բարդի Ծօպուր Մժմարթը կողուած փողոցը արևմտեան կողմի մը թատրը կը ներկայացնէր: «Բաբալոն» (արեւելեան պիտակ) ծախուլ երկու շրջուն վաճառականներ իրարու հանդիպելով նախ ծանր խօսքեր բսելէ հետոյ, իրարու վրայ յարձակելով սկսան զերար ծեծել և վիրաւորել, կուռղերէն մին, բառի բուն նշանակութեամբ դանակի հարուածներով բզիկ բզիկ եղաւ: Երկու հաւկատակորդներն էին՝ Կարապետ Գալպատեան երեսուն և չորս տանկան որ Պուլժար Ռուշուար կը բնակի, և Պաղի Անթոնիատես յոյնը՝ քսան և ութ տարեկան որ Պիլֆօն փողոցը կը բնակի: Երկուքն ալ «Բաբալոն» կանանց ձիւնապտուղ և ուրիշ արեւելեան բերքեր կը ծախեն սրճարաններու և դարձեւ ջրատներու դրան առաջ: Երկուքը մէկըստ մէկ կը վերածնին այս անգամ, ուժ առած, քիչ անցած Գալպատեան գետին կ'իյնայ

Յ. ՓԷՄՊԵՆՆԱՆ

Գ.Ա.ՆԻՐԷ (ԵԳԻՊՏՈՍ)

391

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԻՐԱՆԻՏԵՐՈՒ ԵՒ ԵԳԻՊՏԻԱՆ ՈՒՍԱՐԷՆԻՐՈՒ
Մատակարար պատասխանատու մեղաքննարկարարներ

Հեռագրական Հասցի — ՓԷՄՊԵՆՆԱՆ, Բեյրութ, Բիւ 689

Հիւ 20090101 ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Նամակադրութիւն Բիւ 120

արեան մէջ թափախուած, իսկ յայնք տասնեակ հարուածներ կուտայ գծազգ հալուած արդէն Բարեկեցական փոքր բազուած էր, և կուրծքէն, գլխէն և կողերէն վերարուած՝ խիտ ծանր կերպով անտարակոյս Անթոնիատէս զայն անգն աւելը կը պահէր եթէ անցորդները չմիջամտէին և յոյնն մի քանի բռունցքներ տալով չի բաժնէին իւր զոհին: Հայր՝ յուսահատական վիճակի մը մէջ դեղաբան մը կը տանին ուր իւր վիճակը խիտ ծանր նկատուեալով անմիջապէս Լատիոպոլիտէս հրահրաւորը կը փոխադրուի:

Գալով սպանիչ յայնն, քանի մը ուտիկաններ շատ մեծ գծուարութեամբ թաղապետական Ոստիկանապետին քով կը տարուի, ուր կը յայտարարէ թէ ինք միայն արգարացի անձնապաշտպանութեան համար դասակարգուի զինքն է!!! և դասակարգուի Բարեկեցական զինքն՝ իւր զոհին ձեռքէն խլելով գործածելու է անոր զէմ!:

Շատ ցաւալի է որ օտար երկրի մը մէջ, երկու օտարականներ այս կարգի քաջագործութիւններ կը գործեն, փոխանակ զիրար պաշտպանելու, իրարու միտ կուտեն: Վեց եօթը տարիներէ ի վեր, հայկական կուտորածներէն յետոյ 96-97 թուականներուն Ռարիզ թափեցան կարգ մը երիտասարդներ, մասնաւորապէս Հայեր, ասկա թուով Յոյներ և Հրեաներ, ասինքն ալ Կ. Պօլսէն կամ Թուրքիայէն և որովհետեւ իրենց համար շատ դժուար էր Թրանսպիսիանա քաղաքին մէջ գործ գտնել, ասինքն սկսան ջրվիկ վաճառականներ դառնալ, շաքար, ֆախաւէթ, կանանց ձիթապտուղ, ևւն, ծախելով: Ասկէ շուրջ հինգ տարի առաջ այս կարգի վաճառականներուն թիւը շատ շատ էր և անոնք շատ գոհ էին իրենց վիճակէն, որովհետեւ օրական 75ն մինչև 20 ֆրանկ կը շահէին, բայց մէկ երկու տարիներէ ի վեր անոնց թիւը շատ պակսեցաւ, այսու հանդերձ դեռ գլխաւոր սրահարաններու առաջ տասր ալ կը գտնուին միջանի օտարականներ — մեծաւ մասամբ Հայեր — որ այդ առուտորով իրենց օրական կը հայթայթեն: Յուզումով մը կը հանդիպենք ասիկ քանի մը տարի առաջ, կարգ մը երիտասարդներու և պատանիներու, որոնք մեր դէպքերէն առաջ խիտ բարեկեցիկ գիրք մը ունէին, հարուստի զաւակ, ուսուցիչ, խմբագիր, ուսանող, ևւն, և որոնք դէպքերէն յետոյ ստիպուած, ամօթով, գաղտագողի, մութ անկիւններու մէջ, սիրան շարք ծախել, իրենց օրական հնցը ձգելու համար... անոնք որ վարժուած էին աղայի պէս ապրելու... Այս այս կարգի երիտասարդներէն մին է որ Յոյնն քննախնդրութեան զոհ գնաց կամ պիտի երթայ:

ԱՐԿԵԼԷ

Բարեգործական Ընկերութեան Անդրմտն Վարչութեան անդամ Պ. Չօրիկ Երկանեան, Երկուսնամասնական մահկանացոյց թաղապետին նոր հրատարակած Տեղեկագրին համաձայն, իր լիազօր իշխանութեան տակ ընկճած ու ստրկացած Բարեգործական Ընկերութեան սահմաններէն ներս և Արշալոյս Էրզրումու մուտքը արգելուած է, և այս Տեղեկագրին պահանջները հազարէկ հրատարակուած է ներքին Տնօրէններուն երկայն թաղապետին կողմէ, որպէսզի հարգուեն Պատ. Լրագրի Թրագրութեան, հրատարակելու համար ի պատճառին այն անէն աղքատաց, որոնք սովոր են Բարեգործական անտանակալ ընկերութեան Տնօրէններուն և Արշալոյսը եկան՝ հարցնելու ձանձորթը տալ:

Այս ուղագրին շարժառիթն է կ'ըսեն,

մահկանացուած երկայն թաղապետին երկայնակիս ընկերներուն զեղծումները՝ որոց թիւ տոնէն պէտք եղած անունը պիտի տըրուի, այդ լրագրին կողմէ ձաղկուելը:

Բոքի քրիզիկէն, թայնը և Պերիկըր թափեցարք ու Բէյ-Մէջ կողմէն կը յայտնեն թէ և գաղակիցն ի միւս պատճառն են:

Հանդուցեալ Լորտի կ'առաջարկէ և ուրիշներ լրագրաց յայտնած այս կարծիքը կը հաստատեն իրենց մասնաւոր գրութիւններով, որ հանդերձեալէն կուգայ...:

Ա.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ ԼՈՒՐԵՒ

ՓՈՂՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՒԱՔՈՒՄ

Կիրակի օրը տեղի ունեցաւ ծանուցուած Փողոլորային հաւաքումը, Շիրա-Ապտ-Իւլ-Ազիզի Եգիպտական թատրոնին մէջ:

Ներկայ էին 250 է աւելի ունկնդիրներ: Արխիքիոսը դասակարգու ալ իւր օրհանուար և ժողովրդական ներկայացուցիչները ունէր:

Ատենախօսներն էին Տիարք Հրանդ Ալաոյին. Սուրէն Էթմէքեան, և Շատար Շիրանեան:

Գալով ատենախօսութեանց նիւթերուն, կ'ըստատենք որ Պատ. կարգադիր Մասնախումբը բարեհաճել իր ստացած արգելքը հազարէկ մեզ ներկայացնելու համար մեր ընթերցողաց հետ. սակայն ցարգ այդ մասին Պատ. կարգադիր Մասնախումբին կողմէ ու է պաշտօնական զեկուցում հազարէկուած չ'իւնեւուն համար, մենք ալ յարմար կը սեպենք ժողովրդային Գումարումի մասին գրել մեր առաջիկայ թիւերով:

ԱՐՄԱՆԱ ՔԱՇԱ ԲԱՐՁՐ

Ն. Վանուժիկն Արարհմ Բաշա Բարթոլ առջի օրը Գահիրէ ժամանած և երկի պատու ունեցած է ներկայանալ Ն. Բ. Խըսիվին:

Սիրալիը ընդունելութիւն մը վայելելէ յետոյ, Նորին Վանուժիկը կէս օրէ վերջ Աղէքսանդրիա վերադարձած է:

Ն. Վանուժիկն Բարթոլ Բաշա Օթէլ Ռուայեալ իշխանած էր:

ԱՐԱՔԱ ՆՈՒԱԳԱՌՈՒՄ

Արաքա Նորակազմ նուագախումբի կանոնադրը մօտաւորապէս պիտի հրատարակուի:

Կանոնադրի վերաբնութիւնը յանձնուած է երեք հոգիէ բաղկացեալ Մասնախումբի մը, որ մէկ երկու օրէն պիտի աւարտէ իր աշխատութիւնները ինչպէս կ'ըսեն:

Արաքա նուագախումբը հակադրաբար կը յառաջդիմէ, և եղած շարժումները զարգ կը հաստատեն:

ԿԷՍԵՐԷՅՑ

Օրուան հերոսը, Տիրացու Միհրան Ղազարոսեան՝ մէկ երկու օրէ ի վեր քաղաք կը գտնուի և քահանայական սրբեմով կը շրջի եղբր դէս ու դէն:

Շատերու սրտին մէջ կասկած արթնցած է թէ՛ Ն. Գերապատուութիւնը հրատարակուած է զինքը, Գահիրէի մէջ օժտուած կատարելու համար, բայց մենք չենք յուսար թէ Նորին Գերապատուութիւնը պիտի ուզէ իր ծերութեան օրերը սրտնախնդրութիւններով անհանգիստ ընել, զի գիտէ թէ Եկեղեցին մի է, ըլլա՛յ այն Աղէքսանդրիա կամ Գահիրէ, և ժողովուրդը նոյն իրաւունքը ունի Աղէքսանդրիայ մէջ, ինչպէս և ի Գահիրէ:

Ն. Գերապատուութիւնը մեր այս տեսութեան տեղի չ'պիտի տայ գիտենք. որովհետեւ նա որ ոչ գիտէ թէ մարդու մը անհէն երջանիկ անցեալը մտազրկողականութիւնն է...:

ՀԱՅՐ ՇԱՂՈՅԵԱՆ

Կը լսենք թէ Արթ. Տէր Աւետիս Բահնայ Շաղոյանին Մարտէլէն գիտուներ եղած են հին փոխադրելու համար զինքն:

Եթէ այս ստույգ է, անշուշտ Ն. Գերապատուութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ զայն միշտ Գահիրէի մէջ քահանայադարձել տալու համար:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԷՆՇԻՑԷԻ ԱՂԵՏԱՍԻ ԱՐԿԱՐԷ. — Երէկ Մէնշիցի բերդին կողմերը վառօթի միջև քանոց մը կրակ առնելով, սարսափելի դըզըրգիւնով մը պայթեցաւ 30 է աւելի զահիր ընկելով տեղացիներէ, որոց թուայն մէջ են նաև անգլիական զօրքերէն երկու հոգի:

Պայթումը տեղի ունեցած ատեն նոյն թաղի տուններէն մէկ քանին փլած և շատերուն ապակիները ջախջախուած են պատճառով ցնցուածէն:

Հ Ն Ո Ւ Ա Գ Ր Ի Ն Ե Ր

ՍՊԱՆՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ ԼԻՍՏՈՒՍ ԹԱԳԱՌՈՒՄԻ ԴԷՄ

Պրուսիայ 15 նոյեմբ. — Լուսնային հասած անիշխանական մը թեփոյցի երկու հարուածներ արձակած է արժուական քաշիտի միջև այն պահուն, երբ ա՛յ ի յիշատակ քաղաքին մասուցած հոգեմեղմանքսեան արարողութեան կը վերադառնար:

Գնդակները խոսակցած են արժուական ղնակիչը պարտականոյ կառի ին ապակիները, բայց ոչ ոք վնասուած է:

Սպանիտեան փոռձիկ հեղինակն է Իսաչիոյ Ռիթօրօի քնիկներէն Ռիպիեո անուն մեկը:

Ոսիկաների շատ դժուարութեամբ կրցաւ զայնք ախիսի, որ տեղի ի տեղը ապանակը կ'ոչեր զայն:

Պրուսիայ 16 նոյեմբ. — Անիշխանական Ռիպիեո կը յայտարարէ թէ՛ ուրիշ մեղսակիցներ չ'ունի:

Լեթօրց քաղաքը քաղաքի ղնակադիրներ ստացաւ, որոցմով կը շնորհաւորեն զինք վսակեան, խաւաքած ղնկելուն համար:

Նախագահ Լույսի իր հսկայական արտաշաքսութիւնները ղնագրու յայտնած է թէ՛ իրան 15 նոյեմբ. — Կատալաունրիները հաւանութեան ապստամբ Գապիլեթունը ղեմ հաշտման պիտի հանէ. կը վախճուի թէ՛ այս ղնքացիք ապստամբ արդիւնքը յայն:

Լուսնայ 15 նոյեմբ. — Գերմանիոյ Կայսր Սանրիկեանէն մեկնեցաւ Բէնիտի Գարսիի համար, որ պիտի ի իր ղնկալուի Լորս Լուսնային:

Բարից 17 նոյեմբ. — Արսախի գործոց նախարար Պ. Տեղեկան, ղնդունեց Գարսիին ժողովներու նախագահը Պ. Էրիկէն, որուն քաջացեց ծրանգ-Սիւսական ղաշնարմութեան անարդարութիւնները:

Սենթ-Էրիկէ 17 նոյ. — Գործատերու և գործարարաց միջև մտադրեան համաձայնութիւն մը կը յայտնուի:

Թանկեր 17 նոյեմբ. — Սուրբանի գործերը մեծի մեջ մերթապաշտ են զանիկ թիկնամուն:

Լուսնայ 17 նոյեմբ. — Կը հերթուի

այն յուրք թէ՛ Սախ-Վեյ-Մարի Էստարս իշխանը մեղած է:

Սիւսի 17 նոյեմբ. — Պեթ Լոյսի հրահրականները տրուած է, ղնիկ հեծակներէն 150 հոգի անմիջապէս Օւսիայիան ղրկուելու համար:

Շրտապէս 17 նոյեմբ. — Երէկ այսօր Անիշխան օրերային ղեպ մը տեղի ունեցաւ: Շախայի մէջ միջև զարգ պատահածը սօրիտի (spirdique) ղեպէն էին, բայց երէկ օրէ ի վեր Էխանդարիները քուն ղնքացի մը ունեցաւ և 57 մանկ պատանեցան: Նա իր անտրամները կը շարունակէ: Ոչ ոք կարող է գիտնալ զոներուն ստույգ թիւը: Իշխանութիւնը այս առիտն ունի որ ղնքացիները ղնիկ հարողեր, Կաղաի եւ Լիսնայի համայնքի ղն կոտորած մը սպէ ղնսոյ, հսկանարակը անհետանալու ղնկուած մեջ է:

Գործարարութիւնը անսանձան է անկե տեղ եւ օգնութեան անսանձան պիտի կայ:

ՀԵՆԱԳՐԱԿԱՆ ՆՕՒԵՐ

Գահիրէ Արմէն 16 նոյեմբ. — Չորաքաբէլ Երկանեան գիտատարին հրամանաւ Արշալոյս Լրագրին. Բարեգործական ընկերութեան սրահարանէն ներս մուտքը արգիւտեցաւ:

Պէնի Սուրէն 17 նոյեմբ. — Ազգ. Առաջնորդարանի թերեհներու վարութիւնը մօտաւորապէս պիտի ձայն Երկանեան թէ՛րէքէն, որուն հետ Օր. Գալէտերը կարելուր գոյքը ունի Գորգէին առաջնորդարան փոխադրանքուն մէջ...:

Պէնի Սուրէն 17 նոյ. — Հանգուցեալ Կ. Տէր Արարհմեան կտակին քանակը 300 ոսկիէն 1000 հիւսիտներու բարձրացած է. բայց ըստ ղնքի կան տակալին թէ՛ այդ թէրեհէն 5000 էն 6000 կ'ործէ և տեղեկները կ'ըլլած ըլլալու են անոր մէկ մեծ մար:

Գաթէ Արմէն 18 նոյ. — Բարեգործական Ընկերութեան օրին 4 ու կէսէն և շոր թեկեհի ղն 29 զըէն միջնորդելով, Գիւանի անտրես Ատենադպրը Մարտիկ Բրուտեան, մին 5 զըէն իսկ միւս իւրաքանչիւր օրսայի վրայ 150 տրամ Գոր կ'ըրնելով 30 զըէն Բարեգործականին կը կ'ըլլեն, և այսպէսով ամիսը 875 զըէլ զուտ շահ մը ձեռք կը բերէ:

Ասկէ վերջ ամէն ոք Բարեգործականի վարչութեան թող անգամակցի կ'ըսեն թէ՛ անգործ մնայ...:

Շահու այս գուրդնոր բացուած է կ'ըսուի, ի վրաս ըստանորգ ընկերաց:

ՊԱՅՆԵՐԱԶԱՐԻ ԶԱԶԻՆ-ԵՐԿԱՐԱՆ

Ստացանք վազգէն-Երզրանը, բանաստեղծութիւններու, ազգային, յեղափոխական, սիրային և ժողովրդական երգերու ձոխ հաւաքածուն, որուն անհամբեր կը սպասէր հայ հասարակութիւնը:

600 մեծադիր երևանք բաղկացած, բնասիր թուղթի վրայ, ղեղեցիկ պատկերներով զարդարուն սոյն երգարանը կուգայ մեծ պակաս մը լրացնելու մեր ազգային գրականութեան մէջ:

Գինն է, ձմարու ծախքով 1 ու կէս տողար

Գինի փափաքողք պէտք է գիտնեն

K. KHORANIAN

379 P. O. Box, Lynn Mass. (U. S. A.)

Չեղք կը ծախուի Անթիպա «Հայրենիք»-ի տպարանին մէջ, և ի Գահիրէ և Արշալոյս ղն խմբագրութեան քով:

Արտասանմանի համար 7 ֆրանք

Պարակատանի 6

